Jüdische Pester Zeitung.

דיזעס בלאטט ערשיינט
דריימאל וואכענטליך
מאנטאג, מיטוואך אונד פרייטאג,
אונד קאסטט
פיר עסטערריכ-אונגארן
גאנציעהריג 10 גולדען עסט.-וועהרי.
האלבעהריג 5 „ „ „
פיערטעליעהריג 2 גולד' 50 קר' ע.-וו.
פיר אויסלאנד
גאנציעהריג 11 גולדען עסט.-וועהרי.
האלבעהריג 5 גולד' 50 קר' ע.-וו.
פיערטעליעהריג 2 „ 75 „ „

יידישע
פעסטער צייטונג

אויף דיזע צייטונג קאנן מאן
יעדען טאג
פ ר ע נ נ מ ע ר י ר ען
אונד דער פ ר ינ נ ע ר אציאנס-ערמען
בענינגע מיט דעם עמפפאנג דעם
ערסטען בלאטטעס.

דיא רעדאקציאן בעפינדעט
זיך אין
פ ע ס ט
אלט-נאמסטר נומ' 1,
וואהרן מאן אויך דיא פרענומעראציאנס-
אנזעלדונג צו זעניען בעלעגען.

Nr. 83, צעהנטער יאהרגאנג — פעסט, מיטטוואך טז תמוז ה.ת'ר'ל'ח'. — Pest, den 17. Juli 1878.

טיסא'ס רעכענשאפטס-בעריכט.

אם 15-טען דיזעס היעלט מיניסטער-פ'רע-זידענט טיסא זיינען רעכענשאפטס-בעריכט פאר זיינען וועהלערן אין דעברעצין. דיא אייפנאבע וואר קיינע קליינע. דיא פאליטיק טיסא'ס האט אין לעטצטערער צייט איינע זאלך שארפע קרי-טיק ערפאהרען, דאס מאן גלייכבעטע, ער וועירדע עס נאר ניכט וואגען, פאר זיינע וועהלער אין דעב-רעצין מיט איינעם רעכענשאפטס-בעריכט הינ-צוטרעטען. אללע וועלט בעהויפטעטע יא, דאס טיסא דורך דען נייען אויסגלייך מיט עסטערריך זיינען פ'רהערען פאליטישען שטאנדפ'ונקט גענצ-ליך פערלאססען האבען. היעצו קאם נאך דיא מי-ליטערישע בעזעטצונג באסניענס אונד דער הער-צעגאווינא דורך אונזערע מאנארכיע, וואגענען דיא אפפענטליכע מיינונג אין אונגארן ווירקליך אממער מיט גראסעם אייפער אנגעקעמפפט. מיט דיזעם שריטטע, גלייבטע מאן, וועדע דעם פאסע זאצוזאגען דער באדען אויסגעשלאגען ווערדען. דאס הייסט: אללעס וואר דער מיינונג, דאס וועגען מאן דער פאליטיק טיסא'ס איך אללע זאנסטיגען פעהלער פערציהען וואללטע, זא מיסטע דערזעל-בע דענן דאך אויס דעם גרונדע פאללען, ווייל ער אין דיא בעזעצונג דער ערוועהנטען צוויי א פ-א-ווינצען געווייללינט האט. אללין איין טיסא לאסט זיך עבען ניכט זא לייכט אויס דעם פעלדע שלא-גען. דורך דיא געשיקליכקייט אונד געוואנדטהייט זיינער רעדע פערשטאנד ערס, דיא אויפערעגטען געמיטהער אין דעברעצין צו בעשווכטיגען אונד דיא וועהלער פאן נייעס צו געווינען. ווער וואללען דיא האב-אינטערעסאנטע רעדע הערר פאלנען לאססען: דיזעלבע לויטעט:

„געהרטע פערזאממלונג! זיט מיינער לעצט-טען אנווזענהייט אין איהרער מיטטע זינד נאר גראסע פאליטישע פראגען אויפגעטיכט. דיזע האטטען אבער איך צור פאלגע, דאס איך פעל-דיטיגע אנגריפפע ערדולדען מיסטע. דיא אנ-גריפפע ערטיגע איך גערנע אונד אהנע ווידער ווילען, איך ווייס עס רעכט גוט, דאס ווער אומ-מער אן דער שפיטצע דער רעגיערונג שטעהט, איך בייסענדע אנגריפפע געפאסט זיין מיססע, זעלבסט וואשהינגטאן, דער דיא פ'ריהיט אונד דיא אינאבהענגיגקייט אמעריקאס גענרידע האט, מיסטע זיך פאן זיינען לאנדס-לייטען דיא בעליי-דיגענדסטען אנגריפפע אונד פערדעכטיגונגען גע-פאללען לאססען. איינעם נור שמערצט מיך. מאן גריפ'ט נעמליך ניכט בלאס דיא פעהלער מיינער פאליטיק אן, זאנדערן איך מיינע פאטערלאנדס-ליעבע אונד מיינע פעהיגקייט. אללין עבען דאס בעווייזט, דאס דיא געגנער אים אינרעכטע זינד. העטטען זיא דיא ריכטיגקייט דער טהאטזאכען מיט ערפאלל בעשטרייטען קאנען, דא ווירדען זיא יא מיינע פ ע ר ז אן אין רוהיג גוללאססען האבען! איך בין דאהער איבערצייגט, דאס גיעמאנד אין דעברעצין דיזעען פערדעכטיגונגען גלייבען שענ-קען ווערדע, איך האבע מיך ניכט געענדערט. איך בין, גאנץ וויא פ'ריהער, איין פ'ריינד דער פ'ריהיט. מאן ווירד עס באלד ערפאהרען, מיט וועלכער קראפט איך פיר דיא ר ע ל י ג י אָ נ ס-פ ר י י ט אינשטעהען ווערדע!"

„מאן שטעהט איבער דען פאן מיר צו שטאנ-דע געבראכטען נייען אויסגלייך מיט דער אנדע-רען ריכטונג-העלפטע. וואס האבען ווייר אבער דורך דיזען נייען אויסגלייך פערלארען? ניכטס, גאר ניכטס! ווייר האבען פאן אונזערעם רעכטע קיין האאר-ברייט אויפגעגעבען. אים נייען אויסגלייכע איזט יא דאס ר ע כ ט אונגארנס צור ערריכטונג איינעם איינגענען צאללל-געביעטעס אויסדריקליך הערפאר'געהאבען. אין פאלנע דעם נייען אויסגלייכעם וואללען ווייר בלאס וועהרענד דער געכסטען 10 יאהרע פאן דיזעעם אינבעשטייטבארען רעכ-טע קיינען פראקטישען געברויך מאכען. אויך בע-ציגליך דער באנק-פ'ראגע בעשטעהט דאסזעלבע פערהעלטנים. אונזער רעכט צור ערריכטונג א"-נער איינגענען באנק שטעהט פעסט. ווענן ווייר פאן דיזעזעם רעכטע ניכט זאגליך איינען געברויך מאכ-טען, זא איזט היעראן ניכט דיא רעגיערונג דיא שולד, זאנדערן אונזערע לעערע שטאאטס-קאססא. נון האט אבער נאך קיין שטאאט איינע צעטטעל-באנק ערריכטעט, פאן דעם עס בעקאנגט וואר, דאס ער פאסט ניכט איינמאל זא פיעל באאר געלד בע-זיטצט, אים דען ערסטען גולדען-צעטטעל איינ-צולאזען."

„וואס דיא פערצעהרונגס-שטייער בעטר'פפט, זא האט אונגארן דורך דען נייען אויסגליך נאך אי-נינע מיללי'אנען געווינען. דיא שפ'ירטס-שטייער איזט זא גערעגעלט ווארדען, דאס אונזערע לאנד-ברענגערייען איהרע ארבייטען ניכט מיט פאר-טהייל ווערדען פאר'טזעטצען, זאנדערן איהרע שפ'ירטס-ערצייגניססע זעלבסט נאך דעם אויס-לאנדע מיט געווינן אויפ'ירען לאנגען, געהמען ווייר נון אללעס אין אללעס צוזאממען, זא האט אונגארן דורך דען נייען אויסגליך בעדייטענד גע-וואנגען. נאמענטליך איזט דיעס בעצינגליך אונזע-רער פ'רווייאט אונד שטאאטס-קרעדיטפערהעלט-ניססע דער פאללל. פ'ריהער האט דיא נאציאנאל-באנק פיר דיא קרעדיט-בעדירפ'ניססע אין אונגארן נור איינען זעהר קארגען בעטראג צור פערפ'ונג געשטעללט. יעטצט איזט דיא בודא-פעסטער ר'-רעקציאן דער עסטערריך-אונגארישען באנק אין דער לאנגע, דען אונגארישען קרעדטבעדירפ'ניססען איינע איינ'ייבענדע סיממע צו ביעטען. ווער אים לאנגע קרעדיט-פערזיכ'ען איזט, ווירד ביא דער באנק צו יעדער צייט דאס נאטהיגע געלד בעקאממען. היעמיט איזט אללזא דעם פ'ריווייאט-קרעדיטע גע-האלפען! זעהען ווייר נון, ווייא עס אים דיא בעפ-פערונג דעם שטאאטס-קרעדיטס בעשטעללט איזט! פאר איינגען יאהרען האטטען ווייר איין זאלץ-גראבעס דעפ'יציט, דאס דער קרעדיט אונגארנס עבענזא ערשטטערט וואר, ווייא עטווא דער קרע-דיט דער טירקייא אדער רומעניענס. אונזער דע-פ'יציט בעטרוג יעהרליך 60 מיללי'אנען, ווערענד עס הייטע איזט 21 מיללי'אנען הערא'בגעזונקען. דיעזער אומשווייאונג אים דעפ'יציט צייגט זיך פ'ר-אר'טהיילהאפט אין דער פערבעססערונג אונזע-רער קרעדיט-פערהעלטנישסע. פ'ריהער וואר אונ-זער קרעדיט זא שלעכט, דאס ווייר נור אונטער פערפ'ונג דער שטאאטס-נוטער" איינע אנ-לייהע פאן 153 מיללי'אנען "איזט קורצע צייט" אויפ-נעהמען קאנגטען. יעטצט וואר'ען פאן דיעזער אנ-לייהע 76 מיללי'אנען צו טילגען. דיעזעם בעוויאוסט-זיין וואר אין דר'יקענדעם. אללין דיא רעטטונג ערפאלגטע, ווייל אונזערע גאלד-רענטע-אנלייהע אין גאנץ אייראפא מיט בייפאלל אויפ'נעאממען וואורדע, אונד ווייר דורך דיעזע נייע אנלייהע דיא בערייטס פעללגען 76 מיללי'אנען טילגען קאנגטען, מאן בעדענקט דאך, דאס דיא גאלד-רענטע-אנלייהע דיעזען נייען אויסגליך פערלארען? ניכטס, גאר ניכטס! ווייר האבען פאן אונזערעם רעכטע קיין האאר-ברייט אויפגעגעבען. אים נייען אויסגלייכע איזט יא דאס ר ע כ ט אונגארנס צור ערריכטונג איינעם איינגענען צאלל-געביעטעס אויסדריקליך הערפאר'געהאבען. אין פאלנע דעם נייען אויסגליי-כעם וואללען ווייר בלאס וועהרענד דער געכסטען 10 יאהרע פאן דיעזעם אינבעשטייטבארען רעכ-טע קיינען פראקטישען געברויך מאכען. אויך בע-ציגליך דער באנק-פ'ראגע בעשטעהט דאסזעלבע פערהעלטנים. אונזער רעכט צור ערריכטונג א"-נער איינגענען באנק שטעהט פעסט. ווענן ווייר פאן דיעזעם רעכטע ניכט זאגליך איינען געברויך מאכ-טען, זא איזט היעראן ניכט דיא רעגיערונג דיא שולד, זאנדערן אונזערע לעערע שטאאטס-קאססא. נון האט אבער נאך קיין שטאאט איינע צעטטעל-באנק ערריכטעט, פאן דעם עס בעקאנגט וואר, דאס ער פאסט ניכט איינמאל זא פיעל באאר געלד בע-זיטצט, אים דען ערסטען גולדען-צעטטעל איינ-צולאזען."

„וואס דיא פערצעהרונגס-שטייער בעטר'פפט, זא האט אונגארן דורך דען נייען אויסגליך נאך אי-נינע מיללי'אנען געווינען. דיא שפ'ירטס-שטייער איזט זא גערעגעלט ווארדען, דאס אונזערע לאנד-ברענגערייען איהרע ארבייטען ניכט מיט פאר-טהייל ווערדען פאר'טזעטצען, זאנדערן איהרע שפ'ירטס-ערצייגניססע זעלבסט נאך דעם אויס-לאנדע מיט געווינן אויפ'ירען לאנגען, געהמען ווייר נון אללעס אין אללעס צוזאממען, זא האט אונגארן דורך דען נייען אויסגליך בעדייטענד גע-וואנגען. נאמענטליך איזט דיעס בעצינגליך אונזע-רער פ'רווייאט אונד שטאאטס-קרעדיטפערהעלט-ניססע דער פאלל. פ'ריהער האט דיא נאציאנאל-באנק פיר דיא קרעדיט-בעדירפ'ניססע אין אונגארן נור איינען זעהר קארגען בעטראג צור פערפ'ונג געשטעללט. יעטצט איזט דיא בודא-פעסטער ר'-רעקציאן דער עסטערריך-אונגארישען באנק אין דער לאנגע, דען אונגארישען קרעדטבעדירפ'ניססען איינע איינ'ייבענדע סיממע צו ביעטען. ווער אים לאנגע קרעדיט-פערזיכ'ען איזט, ווירד ביא דער באנק צו יעדער צייט דאס נאטהיגע געלד בעקאממען. היעמיט איזט אללזא דעם פ'ריווייאט-קרעדיטע גע-האלפען! זעהען ווייר נון, ווייא עס אים דיא בעפ-פערונג דעם שטאאטס-קרעדיטס בעשטעללט איזט! פאר איינגען יאהרען האטטען ווייר איין זאלץ-גראבעס דעפ'יציט, דאס דער קרעדיט אונגארנס עבענזא ערשטטערט וואר, ווייא עטווא דער קרע-דיט דער טירקייא אדער רומעניענס. אונזער דע-פ'יציט בעטרוג יעהרליך 60 מיללי'אנען, ווערענד עס הייטע איזט 21 מיללי'אנען הערא'בגעזונקען. דיעזער אומשווייאונג אים דעפ'יציט צייגט זיך פ'ר-אר'טהיילהאפט אין דער פערבעססערונג אונזע-רער קרעדיט-פערהעלטנישסע. פ'ריהער וואר אונ-זער קרעדיט זא שלעכט, דאס ווייר נור אונטער פערפ'ונג דער שטאאטס-נוטער" איינע אנ-לייהע פאן 153 מיללי'אנען "איזט קורצע צייט" איינ-נעהמען קאנגטען. יעטצט וואר'ען פאן דיעזער אנ-לייהע 76 מיללי'אנען צו טילגען. דיעזעם בעוויאוסט-זיין וואר אין דר'יקענדעם. אללין דיא רעטטונג ערפאלגטע, ווייל אונזערע גאלד-רענטע-אנלייהע אין גאנץ אייראפא מיט בייפאלל אויפ'נעאממען וואורדע, אונד ווייר דורך דיעזע נייע אנלייהע דיא בערייטס פעללגען 76 מיללי'אנען טילגען קאנגטען, מאן בעדענקט דאך, דאס דיא גאלד-רענטע-אנלייהע נייע צייריקגעצאהלט ווערדען מוס. עס וואירדע אונס אללזא, אהנע נייערדינגס שטאאטס-נוטער פערפ'ענדען צו מיססען, איין קרעדיט זאגאר פיר עווינע צייטען" געווהרט: דא זעהט מאן וואהל דאך, דאס דער נייע אויסגליך איך אויף דען שטאאטס-קרעדיט אינען זעהר נינסטיגען אינ-פלוס געאיבט!"

„איך דאס ווירד בעהויפטעט, דאס דיא טהעטינקייט דער רעגיערונג אונד דעם ריכטס-מאנעס אין דען לעטצטען דריא יאהרען ניכט פ'ריכטבאר געווזעזען. נון, מיינע הערען, איך זעלבסט ווירדע עס אים אינטערעסענט דעם פאס-טערלאנדעס געווינשט האבען, ווענן מעהר גע-לייסטעט וואר'ען ווערע. אללין גאנץ אנפ'ריכט-באר וואר דיא טהעטינקייט דער רעגיערונג אונד דעם פארלאמענטעס אין דען לעטצטען יאהרען דענן דאך ניכט. אונטער אנדערען שאפפענגען ווילל איך נור דאס נייע "שטראפ-געזעטצבוך" ערווענען, אום דעססען צושטאנדעבריינגונג מאן זיך אין אונ-גארן זייט יאהרהונדערטען פערגעבענס אבמיהטע. פ'ריילך איזט נאך פיר דיא צוקונפט פיעל, זעהר פיעל ארבייט צוריקגעבליעבען. איך אללען גע-ביעטען איזט נאך צו שאפפען אונד צו פערבעס-סערן, נאמענטליך אבער מיססען דיא ר ע ל י ג י אָ ס-א נ ג ל ע נ ג ה י י ט ע ן געאנדערטע ווער-דען, עס ווירד אללל דאס געשעהען, דאך ניכט שפ'רונגווייזע, זאנדערן נאך אונד נאך. איין שפ'ריט-וואר זאגט: איך האב איזט ניכט אן איינעם טאגע ערבייט וואר'ען, מאן דארף אללזא ניכט ערווא-טען, דאס בייא אונס אללעס נאטהיגע איך איינ-מאל געשאפפען ווערדע, צוביעער זינד ווייר יא אללע ניכט!"

„מאן ווירד ערווא'רטען, דאס איך איבער דיא אייענטאליש פ'ראגע אונד דערען לאזונג מיינע מיינונג איסערע. אנדערע דעפ'ווירטע הא-בען היעבייא איינע לייכטע אויפ'גאבע; זיא שפ'ר-בען איהרע איבערצייגונג פ'ריי אונד ריקהאלט-לאז אים. בייא מיר געהט דיעס ניכט, איך בין יא ניכט בלאס דעפ'ווירטער, זאנדערן איך מי-נינטער-פ'ערזידענט. איך דאס, ווייל איך אין שפ'ר-בע, ווירד הייטע גאטטלאב אין גאנץ אייראפא געווייכט געלענט, ווענהאלב איך מיט מיינען אי-סעריונגען אים זא בעהויטאמער זיין מוס. זא פיעל נור ווילל איך זאגען: פיעלע וואר'ען דער מיינונג, דאס מאן דען אויסגליך מיט עסטערריך פאללען לאססע, דאפ'ור אבער איינען קריעג געגען רוס-לאנד בעגיننען! דיא רעגיערונג איזט געווינ ניכט פיר רוסלאנד בעגייסטערט, אללין ווענן זיא אין דען פלאן איינעם קריעגעס אונגארנס געגען רוסלאנד געווייללינט העטטע, זא ווירדע זיא עס פערדריעגט האבען, אים דעם לאנדע געוואגט צו ווערדען! זעלבסט ווענן ווייר אונגארן 40 מיללי'אנען ווערען, דירפ'טען ווייר אונס ניכט פאן עסטערריך לאזשרעג-נען, אים געגען דאס מעכטיגע רוסלאנד איך אי-נעגע פוסס איינען קריעג צו אינטערנעהמען! וואס דען קאנגרעס בעטר'פפט, זא העטטע דיעזער פיעללייכט דיא מאכט רוסלאנדס אים אייענטע נאך מעהר בעשרענקען קאנגען. אללין זאפ'יעל האט ער אממער געצייגט, דאס ניכט דער ווייללע רוסלאנדס, זאנדערן דער ווייללע איר'אפאס מאסגעבענד זייא! ווענן מאן איבערדענקט דען פ'ריי-דענס-פערטראג פאן סאן שטעפאנא מיט דעם נייען פ'ריעדענס-פערטראגע פערגלייכט, דען דער קאנ-גרעס פעסטגעשטעללט, דא ווירד מאן זיך איבער-

קראטצען אן דערזעלבען בעקאנטן, דאס ער אינם פרייע הינים וואללע. עס זאלל דיעם אנדייטען, דאס דען דעלעגירטען דיעזער קליינ-שטאטען אים קאנגרעסס איינגעטליך דיא טהירע געזייעזען וואורדע.“ מערקווירדיג היעבייא איזט, דאס דיעזער מאנן פאן דער בעהארדע איינען געזייערבע-שיין בעזיטצט, דאמיט ער מיט זיינען הונדע-פראזוק-ציאנען פאן ניעמאנדעם געשטארט ווערדע.

* (איין וואונדער-קינד.) זייט איינינען טאגען בעפינדעט זיך אין אינזערער הויפט-שטאדט איין פיער-יעהריגעס וואונדער-קינד, נא-מענס מ׳ פראנק ל. אויס פינפקירכען געבא-רען אונד זאהן איינעם ארמען שניידערס, ענט-וויקעלט דאס קליינע קינד אים קאפפ-רעכנען איין זאלך אונגעוואהנליכעם טאלענט, דאס יעדער היערבער אין איין גערעכטעם שטיינען פערזעטצט ווירד. פראנט יעמאנד: וויא פיעל שטונדען זינד אין 48 יאהרען? זא ערפאלגט דיא אנטווארט זא שנעלל, דאס ניעמאנד דיעזע אויפגאבע אין זאלך קורצער צייט מיט דער קריידע אין דער האנד אויסרעכנען קאנן! אים שטארטהויזע וואורדע דעם קינדע פאלגענדע רעכנונג אויפגעגעבען: יעמאנד בעזיטצט דרייא פיסטען. אויף דער איינען פיסטא האט דערזעלבע 2347 שאפע, אויף דער אנדערן 1208 אונד אויף דער דריטטען 941 שאפע; יעדעס דיעזער שאפע בריכט טעגליך 1/4 קילאגראמם זאלץ. וויא פיעל זאלץ פערבריכען נון זעממטליכע שאפע אין איינעם יאהרע? — נאך קיים צווייא מי-נוטען ערקלערטע דער קנאבע, דער אינצווישען וויא איין אונגעצאגענעס קינד מיט הענדען אונד פיסען הערומטראפעלטע, דאס זעממטליכע שאפע אין איינעם יאהרע 2,151,300 קילאגראמם זאלץ פערבריכען. דער שטעדטישע בוכהאלטער בע-הייפטעטע, דאס דער קנאבע אין זיינער רעכנונג געאיررט האבע. פערשיעדענע בעאמטען מאכטען נון זעלבסט דיא רעכנונג, אונד עס שטעללטע זיך הערויס, דאס ניכט דאס קינד, זאנדערן דער שטעדטישע בוכהאלטער זיך געאיررט האבע. — דאס איזט וואהל איינע בעזאנדערע ערשיינונג. ווער מאכטען דעם קינדע דיא פראגע פארלעגען: וויא פיעל איינגאן אין 99 יאהרען שלייג זיין ווירד, ווענן עס איממערפארט נייע אגליתהען איינגעמעמט?

* (טיסא אונד גיצי.) ערסטערער אין דעברעצין אונד לעטצטערער אין קאמארן, האבען געסטערן פאר איהרען וועהלערן דיא רע-בעגשאפט-בעריכטע איבער איהרע ביזהעריגע טהעטיגקייט געהאלטען. ביידע וואורדען פאן איה-רען וועהלערן מיט גראסטער בעגייסטערונג עמ-פאנגען, אונד ביידע זאגטען אנגעפאהר פאלל-גענדעס: „איין הייפט-פערדיינסט דער איינגאי-שען רעגיערונג איזט עס, דאס דיא איינמישונג אינ-זערער מאגארבע אין דען קריעג פערהינדערט וואורדע. דער קריעג העטטע אינס דאנן פיעל אינגליך געבראכט, דענן איטאליען אונד דייטש-לאנד וועהרען זיכער אויף זייטע רוסלאנדס גע-שטאנדען. נון איזט עס אינזגעעס איינזעהטיגען מינסטער געלונגען, דען קאנגרעס אונד דען פריע-דען צו שטאנדע צו בריינגען. באסיגען אונד דיא הערצעגאיינא העטטען אן סערביען קאממען זאל-לען, וואס אונס זעהר שעדליך געווזען ווערע. עס איזט דאהער בעססער, דאס ווייר דיעזע טיר-קישען פראווינצען בעזעטצען, דאמיט ווייר אן אונזערען גרענצען דיא רוהיג הערשעללען קאנ-נען. — וואס נון דען „נייען איינגליך“ מיט עס-טערייך בעטרעפפט, זא קאנגטע אונטערר דיעזען פערהעלטנינסען קיין בעססערער ערצעלע ווער-דען. איינע זעלבסטשטענדיגע אונגארישע באנק קאנגען ווייר אונס ניכט ערריכטען, דא היעצו 300 מיללאגען גולדען ערפאהרדערליך זינד.“

דיא נייעסטען דעפעשען.

הייטע נאכמיטטאגס זינד דיעזע פאלגענדע דעפעשען איינגעטראפפען:

בערלין 15-טען יולי. דיא דייטשע קאי-זערין עמפפינג געסטערן נאכמיטטאגס דיא קאנ-גרעס-געזאנדטען, דיא דאנן אבשיעד גענאממען האבען. פירסט ביסמארק רייזט הייטע אין דאס באד קיסינגען.

פעטערסבורג 15-טען יולי. דיא רוסישע רעגיערונגס-צייטונג שרייבט: „דיא דייטר-האפפנונגען דעס פאפ קאנגרעסע געשאפפענען פערדענס ווערד דאפפן אבהענגען, אב דיא טיר-קייא דיעזע קאנגרעס - בעשלוסס איינהאלטען ווירד. דיא טירקייא איזט נאך אממער אינזפיריע-דען. ווענן זיא נון נעגען דיעזע קאנגרעס-בעשלוס-סע אויפטרעטען זאללטע, דאנן האט דיא טירקייא אין אייראפא צו עקסעסטירען אויפגעהארט!“

געשעפטסבעריכט

פעסטער פיזיז.

קארן 6.60—6.85 גולדען.
קוקורוזן 6.20—6.45 גולד.
האפער 5.50—6.25 גולד.
גערסטע פיסטער --.7 — 7.25 גולדען.
רעפס קאפל 1/4 15—15 3/4 גולד. באנאטער 14 1/2 — 15 1/2 גולד.

מעהל-פרייזע (פער 100 קילאגראמם זאמטט זאק, פרייא אב פעסטם): נומ׳ 0: 22 גולד, 20 קר., נומ׳ 1 21 גול. 60 קר., נו׳ 2: 21 גול. — קר., נו׳ 3: 20 גול. — קר. נו׳ 4: 19 גול. 40 קר., נו׳ 5: 17 גול. 40 קר., נו׳ 6: 16 גולד. 30 קר., נו׳ 7: 14 גול. 80 קר., נו׳ 8: 12 גול. 90 קר., נו׳ 8 1/2 10 גולד. 80 קר., פיינע קליע 4 גול. 50 קר., נ׳אבע קליע 3 גולד. 50 קר.

הילזענפריכטע: ערבסען 10 — 12 גולד. נייע לינזען 8—12 גול. ראהע הירזע 6.50—7.25 גול. הירזע-בריין 12 גולד. — נרזיער מאהן 23—24 גול. בלויער 26—28 גול. נראסע ווייסע באהנען 10 1/4 — 11 גול. צווערגעל 11.50 — 12 גולד. האנזאמען 13 1/2 גולד. לייגזאמען 14 גול. מאהאר 7—8 גולדען. — ווייסען 5 גולד. —קר. (אללעס זער-100 קילא.) —

שפיריטוס נייע מעטהאדע אים קליינען 32 1/4—33 1/4 גולד. אלטע-מעטהאדע 34 1/2—34 1/4 גול׳ פער 10000 ליטער-פערצענט.

אונשליטט (חלב) 49—50 גול.—

ריבאל דאפפעלט-ראפפינירטעס 42—43 גול. פער 100 קילאגראמם. —

צווערטשקען. באפנישע פאפ-וואארע פער אקטא-בער 18.30—18.75 גול.

צווערטשקענמוס (לעקווארן) פער אקטאבע-16.50—17 גולד.

האנינ. נעלייפערטער 33 — 34 גולד.

וואכס 156, אזונויער 145 גולד.

סנאפפערן אונגארישע פרימא וואארע 25 גול.

וויינשטיין 61 גולד.

ליים 32 גולד.

פעטראלעאום 19 1/4 גולד.

הייטע, ווי נאפיירן: פער 100 ק׳ אונגארישע קוה-הייטע 109 — 110 גול. אבסנגהייטע טראקענע 110 — 112 גול. האפהייטע 8 1/2 — 11 גולד. פער פאאר. קאלב-פעללע אהנע קאפפע 190—200 גול. מיט קאפפען 175—185 גולד.

לעדער, פפונדהייטע 25—28-קילא 180—184 גול. איינמאל פערזעטצטע טערצען פאן 12—15-קילא 170—172 גולד., צווייטמאל פערזעטצטע טערצען 15—18 קילא׳ 168—170 גול. דריטמאל פערזעטצטע טערצען פאן 19—20 קילא 170—172 גולד.

קאלבלעדער, נעצאגענע 350 — 375 גולדען פער 100 קילא.

שאפפוואללע, אין פאריגער וואכע ווארדאס וואלל-נעשאפט זעהר לעבהאפט, עס וואורדען פער-קייפט: 300 מעפער-צענטנער מיסטעלפיינע טוכוואללען 118—120 גול. 1200 מטר-צטר׳ מיסטעלפיינע קאממוואללען 103 — 105 גולד. 500 מטר׳צט׳ מיסטעל קאממוואללען 94—98 גולדען. 200 מטר׳צ׳ מיסטעל זאנדוואללען 58 — 62 גולד. 200 מטר׳צ׳ טהייס-צווייטשיגן 73 — 75 גולדען. (אללעס פער 56 קילא.)

וויינער פרייזע.

שפיריטוס 33 — 33 1/4 גולד. צו 10000 ליטער פערצענט. —

ריבאל 41 1/2 — 42 גולדען. פער 100 קילא.

וויינצען, פערקויפט וואורדען 20000 מעטערצט׳ פרייזע: טהייס-וויינצען 78—79-קילא׳ 11.25—12.— גולד׳ פער מעטערצט׳. —

קארן, אונגארישעס 71—73-קילאגראמם 7.50—7.60 גולד׳ פער מעטער-צט׳.

האפער אונגארישער 6.40 — 6.50 גולדען פער מעטער-צענטנער.

לאסטא-צייטונג פאפ 13-טען יולי 1878.

אפען	67	62	18	54	16
לינען	32	27	16	46	8
טריעסט	71	12	13	57	73

פערא נטוואָרטליכער רעדאקטעור: מאיר בריז ריין.

פרוכט- אונד מעהל-פרייז-טאבעללע.

פריכטע	קוואלישעס פער הונדערט	פער 100 קילאגר.
וויצען נייער נאגאשער	74	9.60—9.75
„ „ „	75	9.85—10.—
„ „ „	76	10.25—10.35
„ „ „	77	10.45—10.90
„ „ „	78	10.85—10.95
„ „ „	79	—.——.—
„ „ „	80	—.——.—
„ שחיים „ „	74	10.05—10.15
„ „ „	75	10.30—10.45
„ „ „	76	10.60—10.70
„ „ „	77	10.85—11.—
„ „ „	78	11.10—11.25
„ „ „	79	11.35—11.40
„ „ „	80	—.——.—
„ פעסטער נארען	74	9.70—9.80
„ „ „	75	10.95—10.10
„ „ „	76	10.25—10.45
„ „ „	77	10.50—10.60
„ „ „	78	10.75—10.95
„ „ „	79	11.05—11.15
„ „ „	80	—.——.—
„ וויישענבורגער	74	9.95—10.05
„ „ „	75	10.20—10.45
„ „ „	76	10.50—10.60
„ „ „	77	10.75—10.96
„ „ „	78	11.—11.15
„ „ „	79	11.25—11.30

פריכטע	קוואלישעס פער הונדערט	פער 100 קילאגר.
קארן	72	6.85—6.70
זערבסט מאלץ	62	—.——.
גערסטע פיסטער	62	—.——.
האפער	41	6.25—5.90
קוקורוץ נאגאשער		6.40—6.35
אנדערער	73	6.30—6.25
הירזע		—.——.

וויצען	פער אקטאבער	10.05	פאראנטווארטליכער פרייז
	פרוהיאהר	—.—	
קוקורוץ		—.—	
גערסטע		—.—	
האפער	אקטאבער	6.05 —	
		—.—	
	רעפס	15.30	

באללען-מעהל		
נומ׳		
0		22 20
1		21 60
2		21 —
3		20 —
4		19 40
5		17 40
6		16 30
7		14 90
8		12 80
8 1/2		10 80

שפיריטוס: אלטע	מעטהאדע פערטרעטע	34,60
נייע	קאיזערליכע	32,25

פיריז-טאבעללע פאפ 13. יולי

געלד-קורז	קר	אל.
וולבערי-אשיג	—	101
יוקאשען	52	5
מעסעריינג-אונגארישע 8 גולדען נאלד-שיין (20 פראנקס)	26	9
נאפאלעאנדאר	26	3
יוישע ווייכפאנקנשען	15	57
20 מארקשיינע	41	11
מאסיר רובל	25	1

לאאזע		
1839-ער ראשטיידר-לאז נאנצע	—	332
רעסטע „ פינפטל	—	332
1854-ער 4 פרעצענטיגע דאפפפפ-לאז	25	109
1860-ער „ „ נאנצע	75	113
רעסטע „ פינפטל	25	123
1864-ער לאז צו 100 גולדען	25	142
רעסטע „ 50 „	—	142
קאסא רענטענשיינע	—	24
פרעכטן-לאז	80	28
קרעדיט-לאז	75	160
רומאנישע לאז צו 40 גולדען	—	30
רומאנישע-אונגארישע-פארעס-לאז	50	94
אונגארישע לאז	—	19
קינגלוויפפ „ צו 10 גולדען	—	14
קראקויער „ „ 20 „	75	14
פאנטי „ „ 40 „	—	28
פאלפפי „ „ 40 „	25	30
וודאפעסטער „ „ 10 „	50	14
פאלס-לאז „ „ 40 „	60	40

לאאזע		
אלטבורגער לאז צו 20 גולדען	—	16
פפס. נינגאס „ „ 40 „	50	36
פפאלזיגער „ „ 20 „	50	20
פרעמדע „ „ 100 „	—	119
פרעמדער „ „ 50 „	—	61
רעסטע „ „ 20 „	75	23
וואלדשטיין „ „ 20 „	25	28
ווינדישגרעצער „ 20 „	—	86
אונגארישע פרעמדע-לאז צו 100 גולדען	75	85
רעסטע צו 50 גולדען	60	92

ווערטה-פאפיערע		
אונגארישע גרונדענטלאפפטונגען	—	79
פרעמדע-נאגאשער	—	78
רענטענבריעפע	50	76
נאלדיגע	50	85
נוקאוויגער	25	82
אונגארישע אייזענבאהנאנלעהן	—	103
ווייצקרענס-אבלאזונגס-אבליזאשיין	75	85
פפאנדשיינע דער אונגארישען באדענקרי-ריפ צו 5 איינהאלב פרעצענט	—	96
דער אונגארישען הויפפשטקען באנק צו 5 איינהאלב פרעצענט	25	79
דער אונגארישען אללגעמיינען באדענקרעדיט אנשפאלט צו 5 אונד איינהאלב פר׳-צענט	—	—
רעסטע צו 6 פרעצענט	—	—
דער פרעמדער קאמערציאל-באנק	50	93

Eigenthümer u. verantwortlicher Redakteur M. REIS.

Budapest 1878 Druck v. M. Burian, Marokkanerhof.

דאך וואר דיא היעדורך ערפאלנטע קאפפ-פער-לעטצונג איינע זאַ בעדייטענדע, דאס דער אונ-גליקליכע בעוואוסטלאָז צוזאמענשטירצעט. דיא אַרצטע ערקלערטען דיא פערלעטצונג וואָהל ניכט אלס אינבעדיינונג טאָדטליך, דאך אבער אלס איינע זעהר שווערע. — וויא עס נון שיינט, האט זעלבסט דער פינאנצ-מיניסטער פאן דער גלילקליכען פאָ-ליטיק דעם לאָרד בעאקאנפיעלדי אין בעציג אויף דיא אינזעל ציפערן קיינע קענטנים געהאבט, זאגסט העטטע ער יא קיינען גרונד געהאבט, וועגען דער „נאכציעבנקייט" דער ענגלישען פער-טרעטער אויף דעם קאנגרעסס זאַ זעהר אין פער-צווייפלונג צו גערעטהען.

* (קיין נאבילינג מעהר!)

דר' נאָבילינג לעבט וואָהל נאָך; אַלליין עס אונ-טערלעגט יא קיינעס צווייפעל, דאס דערזעלבע אלסבאלד דער וואָהל-פערדיענטען גאלגען-שטראַ-פע פערפאָללען ווירד. אונד דאנן ווירד מעהר קיינען נאבילינג מעהר געבען. אַללע דיעניגען נעמלך, דיא אין גאנץ דייטשלאנד דען נאמען נאָבילינג פיהרען, אינסבעזאָנדערע אבער זעמטמ-ליכע מיטגליעדער דער פערוואנדטשאפט דעם כאיזער-מאָרדערס, האבען האָבסטען אָרטעס אנ-געזוכט, איהרען נאמען אומענדערן צו דירפען, דא דערזעלבע נונמעהר דורך דען אין רעדע שטע-הענדען פערבעבער געשענדעט וואָרדע. דיעזעס אנזוכען וואָרדע דענן אויך בעוויללינט. דער נאמע נאָבילינג ווירד אלזאָ איס דער וועלט שווינדען. (עס פראגט זיך היעבייא נור, אָב ניכט דיא זאָציאל-דעמאָקראטען אין דער שווייץ, אין נאָרד-אמעריקא אונד אנדערען רעפּובליקאנישען שטאאטען איינ-קאָממען ווערדען, דען נאמען נאָבילינג אנגעהמען צו דירפען, דא בייא דיעזען לייטען דער מאָנאר-כען-מאָרד ניכט אלס שענדליכעס פערבעבען, זאָנדערן אלס גלענצענדעס פערדיענסט גילט. דיא רעפּובליקאנישען רעגיערונגען, דיא וואָהל ניכט צום שוטצע דער מאָנארכען דא זינד, דירפטען דיעס קיים פערבעטען!)

* (איהר „מיססעט" איין רעבבע זיין!) איס סילאדי-שאָמלוי ווירד פאָלגנדעס בעריכטעט: „ענגסט קאם אן איינעס פרייטאג אין פרעמדער מענס היערהער, דער פערמאָגע זיינער אויסשפראכע אויס רוסיש-פאָלען אבשטאממען דירפטע. זעהר אַרמליך געקליידעט, קעהרטע דער-זעלבע בייא איינער ארמען „אלמנה" אין, וויא ערניכטס פערלאנגטע, אלס אין לעערעס קעממער-לין אונד איינען שטראָה-זאק. ער נינג אויך ניכט אין דיא הייזער, וויא זאָגסט דיא רוסיש-פאָלגנען, „אורהים" צו טהון פפלעגען. בלאָם דעם פאָרשטאנ-דע שטאטטעט דערזעלבע איינען בעזוך אבי, פאָן

דעם איהם איינע ענטשפרעכענדע געלד-אונטער-שטטצונג געוועהרט וואָרדע. ער לעהנטע עס אויך אב; בייא יעמאנדעם צו שפייזען, זאָנדערן בע-גנינטע זיך מיט טראָקענעס בראָדע, וועלכעס ער אין זיינער אינזאמקייט פערצעהרטע. פרייטאג אבענדס בעזוכטע דערזעלבע דיא סינאגאָגע; אלס ער עס יעדאָך מערקטע, דאס ער מיט זיינער קליי-דונג פיעל איפזעהען ערערעגט, צאָג ער זיך צוריק אונד קאם אויך ניכט מעהר צום גאָטטעס-דיענס-טע. אַלליין עבען דיעזע צוריקגעצאָגענהייט לענק-טע דיא איפמערקזאמקייט דער היעזיגען יודען אויף דיעזען אונגעוואָהנליכען פרעמדען גאסט. מאן זוכטע דענזעלבען אין זיינער צוריקגעצאָגע-הייט אויף אונד בעשטרעבטע איהן מיט פראגען: וויער ער זייא אונד וואָהער ער קאָממט? — דער-פרעמדע פערווייגערטע אויף אַללע דיעזע פראגען איינע אנטוואָרט, זאָנדערן ערזוכטע וויעדערהאָלט, דאס מאן איהן יא אין ריוהע לאססען מאָגע, דא ער קיינען אנדערן אויינוש האבע, אלס מאָגליכסט באלד אבצויזיען. דיעזע געהיימטהייערייא מאכטע אבער נאָך איינע טיפפערען אינדרוק אויף דיא היעזיגען יודען, אונד אַללעס וואר נין איבערצייגט, דאס מאן עס היער מיט איינעס „היילינגען רעבבען" צו טהון האבע, דער אויס בעשיידענהייט אונד אונ-איינע-ניטצינקייט זיינען נאמען פערשווייגע. מאן נאָטהיגטע דעם פערמדען מאנגע אין אָאָלגע בע-סען דאס גגלד פאָרמליך אויף, אינדעס מאן איהן גגגען זיינען ווילליגן צום רעבבען שטעפפעלטע.— מערקווירדיג היעבייא איזט, דאס ניכט בלאָם דאס אינגעבילדעטע פאָלק, זאָנדערן אויך דיא אנגע-זעהענסטען מענגער אין אינזערער געמינדע דען „פערשווייגענען מאנן" אלס עטוואס היילינגס בע-טראכטעטען, דען מאן מיט אויסצייכנונגען איבער-הייפען מיס. דיא זאכע קאם ענדליך אויך דעם הערען אבעדראבבינער צו אהרען, דעם עס ניכט גליכזאלטיג זיין קאָנגטע, דאס דיא נאָבעלסטען „בעלי בתים" איינעס הערגעלייפענען אורה זאָפיעל עהר-ערביטטונג בעציגען זאָללען. ער שיקטע צו דעם-זעלבען דאהער דען „שמש" מיט דען ערגען: „דער היעזיגע „מרא דאתרא" האט בעפאָהלען, ענטוועדער אייערען נאמען אונד צישטענדיגקייטס-אָרט צו נענגען, אָדער דיא היעזיגע געמינדע זאָ-גליך צו פערלאססען!" — עס איזט אבער בע-דייערליך, דאס דיעזער הערגלייפענע מענש זעלבסט פאָר דעם מרא דאתרא קיינען רעשפעקט האטטע אונד זיינען נאמען ניכט נענגען אונד אָאָללע-אויך דעם געמיינדע-שטט זאגטע ער געמליך בלאָם: לאססטע מיך דאָך געהען מיט אייערען פראגען; איך ווילל יא פאָן דער היעזיגען געמיינדע ניכטס, איך האבע בלאָם דען וואינש, זאבאלד אלס

מאָגליך, דען היעזיגען אָרט צו פערלאססען!" — היעריוף ערהאב זיך דער פרעמדע, נינג צו פום איס דער שטאדט, אום דאָרט איינען וואגען אבצו-וואַרטען. אונגליקליכערווייזע קאם קיין וואגען. אינ-צווישען פערזאממעלטען זיך פיעלע יודען אונד פיהרטען דען פרעמדען אין דיא שטאדט צוריק מיט דעם רופע: „שווייגען דער, שווייגען הין, איהר מיססטע דאָך איין רעבבע זיין!" דאמיט נאָך ניכט גענוג, בעשימפפטען דיעזע לייטע אפפענטליך דען עהרווירדיגען הערען אָבעראבבינער, ווייל ער דיעזען קאָמישען היילינגען, דער פיעלליכט איין „שומר" אָדער „רוש-שער שפאָן" איזט, בעליי-דיגט האט, דאס איזט דאָך וואָהל שוואס אונער האָרטעס, וועלכעס איינען אפפענטליכען טאָד-ל פערדיענט!" — (ווער האבען אָבינע צוילען מיטגע-טהילט, ווייל עס אומערהין ניכט שאָן, דען אָרטס-ראבבינער אויף אפפענטליכער שטראסע צו שומפ-פען. איבריגענס קאָממט עס אויך איינעס ראבבי-נער ניכט צו, דען מיטגליעדערן זיינער געמינדע עס פערוועהרען צו וואָללען, וועגן זיא דיעזעס אָדער יענעס עהרע ערווייזען אונד איינע געלד-אונטערשטטצונג צוקאָממען לאססען וואָללען. — נאגנן אינבעגריפפליך בלייבט עס, וויא איין ראבבי-נער זיך דאס רעכט הערוסניממט, איינעס פרעמ-דען מאנגע דען בעפעהל צו ערטהיילען: ענטוועדער זיינען נאמען צו נענגען, אָדער אבער וואָללען דען אָרט צו פערלאססען. איין ראבבינער פיהרט וואָהל בייא אונס יודען דען טיטעל „מרא דאתרא", דאס הייסט: „אָרטס- אָדער איינגעטליך זאָגאר לאנ-דעס-הערר!" אַלליין דורך איינען זאָלכען „טיטעל אָהנע מיטעל" דאַרף זיך קיין קלוגער מענש טיי-שען לאססען. איין ראבבינער איזט עבען קיין אָרטס- אונד קיין לאנדעס-הערר. ער איזט קיין פאָליציא-מאנן, אום יעמאנדעס צו בעפעהלען, זיי-נען נאמען צו נענגען, אָדער זאָגליך דען אָרט צו פערלאססען. ווערע דער פרעמדע אויך איין משומר געוועזען, זאָ דאַרף איהם דער ראבבינער יא דען אויפענטהאלט ניכט פערביעטען. ווערע דערזעלבע אבער „רוש-שער שפאָן", זאָ מיסטע זיך דער ראב-בינער אום זאָ וועניגער אום איהן קיממערן. איין זאָלכעס בענעהמען מום אויף דען ראבבינער איינען הינקלען שאטטען ווערפען, אלס ווירדע ער אין דעם פרעמדען איינען „קאָנקוررענטען" ערבליקט האבען אונד דעסהאלב איהן פערדרענגען וואָללען; ווער האלטען דען הערען ראבבינער וואָהל ניכט אין פערדאבט, דאס דיעס דער נרונד זיינעס פינדלי-כען פערהאלטענס נענגען דען פרעמדען וואר. אל-לין איין פיהלער וואר אומערהין, דאס ער דער זאבע ניכט איהרען לויף לייעס, דא יא דער פרעם-דע ווירקליך שאָמלוי פרייוויללינ פערלאססען וואָלל-

זאָ מוס איך איהנען שאָן יעטצט זאגען, וויא זיא זיך נאך מייגער אנזוכט צו פערהאלטען העטטען. אייסער מיר ווייס יעטצט נאָך קיינער, דאס זיא עס ווגד, וועלכער מיט לעא אונטער דעס נאמען עדוארד בוטשלער לעבטע. אונד דאס איהרענג איהרע טאָכטער איזט. נעבען זיא מיר מיינ בריוט צוריק — אונד דאס נעהיימניס אָלל ניעמאלס ענט-דעקט ווערדען!"

נאך דיעזען וואָרטען שפרעצטע בעניאמין וויא איין וואהנזיגנער הינוים — אונד אילטע צו אדרייענגע. —

אדרייענגע נינג דעם הינינישטרעצנדען בעניאמין ליבעפאָלל ענטגעגען; אבער זיא שיאָק צוריק, אלס זיא איהן ערבליקטע. זיין גגזיכט וואר בלאס, קאלטער שווייס לאג אויף זייגער שטירנע.

„אום דעס הימעלס ווילליען, וואס איזט איהנען געשעהען? (ריעף אדרייענגע) איהר בליק ערשרעקט מיך!"

„עס איזט ניכטס; עס איזט ניכטס! (ריעף בעניאמין שפאָטט ערנט) איך האטטע נור איינען אָרגמאכטס-אנפאלל, דער בייא אונס מענגערן זעלטען, אבער דעסטאָ העפטיגער איזט. — איך בעפינדע מיך יעטצט בעססער! עס ווירד באלד ענגלאך פאָראיבער זיין!"

„הייערע בעניאמין, זיא ציטטערן, וויא האבען פיעבער!"

אדרייענגע וואָללטע נון זיינע האנד ערגרייפען אונד זיא מיט ליעבע דריקען; אבער בעניאמין צאג שנעלל זיינע האנד צוריק אונד ריעף וויא וואהנזיגנ: „בערהרען זיא זיא ניכט! עס איזט פייער, זיא ברענגט! פאָרט, פאָרט! אָ, נאטט שאָנ מייגער!"

„נאטט אים הימעל, וואס איזט איהנען צוגעשטאָ-

סען? האט איהנען ווילליאם עטוואס גגזאגט, וואס זיא קוזעלט, אָדער האבע איך זיא בעלעידיגט? שפרעכען זיא דאָך! זאגען זיא מיר נור איין וואָרט."

„באלד! באלד! וואַרטען זיא נור איינע איינע-בליקע, בין איך מיך פאסטע!"

„יעטצט זיא זיך נור הער אן מיינע זייטע, איך ווילל איהנען דאס ענגלישע ליעד פאָרזינגען, וועלכעס מיינע מוטטער זאָ גערנע גגזונגען אונד זינגען האָרטע."

אדרייענגע זאגג דאס ליעד מיט איהרע ליעבליכען קלאנגפאָללען שטיממע. עס וואר דאס ליעד, וועלכעס בעג-יאמין פאָר 19 יאהרען זיינע לעא זאָ פפט פאָרגעזונגען. בעניאמין פאטטע זיך ווידער אם הערצען, וועלכעס זאָ גגזיאלטיג פאָטטע. ער וזכטע זיך צו פאטטן אונד פראגטע: „פאָן וועס האט איהרע מוטטער דאס ליעד גגלערנט?"

„זיא זאגטע מיר, אין פריהר, דעסטען אנדענקען איהר זעהר טהייער איזט, האבע איהר דיעזע שאָנע ליעד גגלערהרט."

„ווער וואר דיעזע פריהר איהרע מוטטער? וואר עס פיעלליכט איהר פאטער?"

„אָ, פאָן מיינעס פאטטע שפריכט זיא גגע! עס וואר פיעלליכט מיין פאטטער, וזען דענן העטטע זיא זאָ ערע-ליך ליעבען קאָנגגן! — איך האבע הייטע אייגען בריעף פאָן מיינער מוטטער בעקאָממען, זיא וזיגטע, דאס איך מיט איהנען זאבאלד אלס מאָגליך זיא בעזוכען וואָלל."

בעניאמין נאהם דען בריעף — אונד ער ערקאָנגטע דיא האנדשריפט! עס בלענדעטע איהן פאָר דען אויגען, וועלכע זיך באלד מיט טהרענען פיללטען. עס ליעס איהן איך דא ניכט רוהען, ער וואָללטע הינוים אויף דיא פייע

לוסט. אדרייענגע הערלט איהן צוריק, דא וואר ערגרייפען אונד מוטטע לוס אויפווייגען. זיא אומארמטע אונד קיסטע איהן, ער אבער האטטע זיך זאגטע לאָנגערייסען אונד ריעף: „לאססען זיא מיך פאָרט, איך מוס צו מיינעס אראטע. אין איינינגן מינוטען בין איך ווידער צוריק!"

בעניאמין פראג ווידער אין דאס עפפאגנס-צימ-מער, אין וועלכעס ער דען ווילליאם צוריקגעלאססען, בייא זיינעס אינזערגען זאגטע ווילליאם: „הערר דע איזראעלי! וועהרענד דיעזער פאאר מינוטען איהרער אב-וועזענהייט האבע איך דאריבער נאכגעדאכט, אָב דער שאאפט קיינע זאָלכע גגזעטצע שאפפען קאָנגטע, וועלכע דיא מאָגליכקייט אייגער הייראאט צווישען פאטטע אונד מאָכטער ניכט אויפקאָממען לאססען. עלטערע מענגער, דיא איינמס אין פערהלטנים מיט איינעס פרייזע-ציממער האטטען, וָאָללטען ניכט הייראטען, בין איהנען דיא מוטטער איהרער פרויא גגוויא בעקאנגט איזט."

„איך דאנקע איהנען, ווילליאם! זיא האבען מיך פאָר אייגעס פרכבאָרען פערבעכען גגרעטטע!"

ווילליאם וואר דיעסמאל ווירקליך עטוואס גגרוהרט, וויא וזען יעמאנד זיינעס פיינדע אייגע נאר צו נאָטט ניעדערלאגגע בייבריגגגען, אונד ער זאגטע: „פיינד! איך העטטע פיעל דאריס גגגעבען, וזען זיא דאס פאָן איינעס אנדערן אונד ניכט פאָן מיר אין פאָאהרען העטטען!"

„איך בישטע זיא, ווילליאם (זאגטע בעניאמין), מיר גגן אללעס צו ערצעהלען, איך בין גגפאסט, אום אללעס אנזאָרען צו קאָנגגן."

(פאָרטזעטצונג פאָלגט.)

צייגען, האט רוסלאנד מאנכע עמפינדליכען היעב ערליטען האט ?

«נון מוס איך אייך דיא אנגעלעגענהייט פאן באסניען אונד דער הערצעגאווינא בעריהרען. פיעלע בעטראכטען דיא בעזעטצונג דיעזער פראווינצען דורך אינזערע מאנארכיע אלס איין פערברעכען. זיא זאגען: ווייר געהען בעציגליך דער בעריוינג דער טורקייא האנד אין האנד מיט רוסלאנד. דאס איזט אבער ניכט ריכטיג. ווייר מיסען דיא זאכע זא איפאסען. רוסלאנד האט איינמאל געזיעגט. דיעזער זיעג קאנן ניכט ריקגעגנג געמאכט ווערדען. פערביען אינד מאנטענעגראָ האבען עבען אין פאלגע דעם רוסישען זיעגעס איינע שטערקונג ערהאלטען. דיא טורקייא אללין איזט צו שוואך, אים דיא רוהע אונד דיא אָרדנונג אין באסניען אונד דער הערצעגאווינא הערצושטעללען אונד איפערכט צו ערהאלטען. וואס ווערד דאס דאנן ענדע? סערביען, מאנטענעגראָ, באסניען אונד דיא הערצעגאווינא ווירדען דורך רוסישען איינפלוס צו איינעם גראסען סלאווישען שטאאטע פערייניט ווערדען. דיא געפאהרען איינעס זאלכען סלאווישען גראס-שטאאטעס אז אינזערען גרענצען ברייטע אך וואהל ניכט צו שלדערן. עסטערריכ-אונגארן נאהם דאהער בערייטווילליג דען בעזלוס דעס קאָנגרעססעס אן, באסניען אונד דיא הערצעגאווינא מיליטעריש צו בעזעטצען אונד צו פערוואלטען. אינזערע מאָנארכיע האט היערורך דיא בילדונג איינעס סלאווישען גראס-שטאאטעס אן איהרען גרענצען פערהינדערט. דער טורקייא האט אינזערע מאָנארכיע אוך קיין אינרעכט געטהאן, דא דיעזער יא, וויא געזאגט, דיא קראפט פעהלט, אין דען ביידען איפיהרערישען פראווינצען דיא רוהע הערצוסטעללען. בעפאר דיעזעלבען אין דיא געוואלט סערביענס אונד מאָנטענעגראָס גענאלאנגען, מוס יא דיא טורקייא זעלבסט פראה זיין, דאס אונזערע מאָנארכיע זיך הערבייליעס דיא געפעהליכען אויפשטענדע אין יענען פראווינצען אין איר אללעמאל צו אונטערדריקען. אבער נאך מעהר! עגגלאנד בעזעטצטע בעקאנטליך דיא אינזעל צייערן, אללע וועלט לאבט דען לאָרד בעאקאָנפעלד, דאס אהם דיעזער גלילקיכע שאכצ געלונגען! ווייר אינזערערזייטס בעזעטצען ווייע דער באסניען אונד דיא הערצעגאווינא. ווייר טהון אלזאָ אין איראָאָא דאסזעלבע, וואס עגגלאנד אין אזיען געטהאן. נון ווירד דיא האנדלונגסווייזע עגגלאנדס בעלאבט, וועהרענד אינזערע הערלונגס-ווייזע אלס פערברעכען גרוב ווערד! היעדורך צייגט זיך דיא גאנצע קרישיס גענען דיא פאליטיק דער גענעגיערטיגען רעגיערונג אלס פארטייאיש, אלס אונגערעכט! מאנען דאהער דיא וועהלער אבער איהרען דעפוטירטען טיסאָ אורטהיילען! מאנע פערגער דאס נייע פארלאמענט איבער דען מיניסטער-פרעזידענטען טיסאָ אורטהיילען. איך בלייבע אונערשראָקען אים בעוואוסטזיין, נור דאס אנגעשטרעבט צו האבען, וואס אינזערעם פאטערלאנדע צום נוטצען אונד צום הייל גערייכען זאָלל!» — —

דיעזע רעדע וואורדע מיט לעבהאפטעם בייפאללע איפנעאָממען. איין רייכער בירגער טרוג הערען טיסאָ אים נאמען דער וועהלער נייערדינגס דיא דעפוטירטען-שטעללע אן, דיא דעזעלבע דען אויך דאנקגעד אנגאהם. דיא וואהל טיסאָס אין דערבעצען איזט געזיכערט.

ווייר אונזערערזייטס מאכען נור דארוף איפמערקזאם, דאס הערר פאן טיסאָ אין זיינער רעדע צוויימאל דיא רעליגיאָן בעריהרטע. דאס ערסטעמאל שפראך ער פאן «רעליגיאָנס-פרייהייט», דאס צווייטעמאל יעדאך בלאס פאן דער «רעגעלונג דער רעליגיאָנס-פערהעלטניססע». וואס אינטער לעטצטערעם איסטרוקט צו פערשטעהען, איזט שווער צו ערראטהען. אין זאָלכער איסטרוקט ענטהאלט עבען «אללעס אונד ניכטס». זא פיעל ווייסען ווייר, דאס אויך דיא קאָנגרעס-קאָנגלייא אין איהרער פעטיציאָן אן דען ריכסטאג אים «רעגעלונג דער רעליגיאָנס-פערהעלטניססע» אנזוכטע. דאס אינטער דיעזעם איסטרוקט דיא «רעליגיאָנס-פרייהייט» ניכט פערשטאנדען ווירד, איזט בעשטיממט. הערר פאן טרעפאָרט זאָללטע דאפור זאָרגען, דאס אין זאָלכעם גזעזטץ ענדליך דאך צו שטאנדע קאָممע! —

פערשיעדענע נייאיגקייטען.

(ראנק-אדרעסע אן דען פירסטען ביסמארק.) דער פארשטאנד דער בערלינער יודען-געמיינדע האט אים נאמען אללער גראסערען איזראעליטישען געמיינדען דייטשלאנדס אן דען פירסטען ביסמארק אינע אדרעססע איבערריכט, אין וועלכער דיעזעם גראסטען שטאאטסמאנע איפראאם דאפור דער דאנק איסגעשפראכען ווירד, דאס איך ער פור דיא גלייכשטעללונג דער יודען אים אריינטע מיט זא פיעלעם איפער איינגעטרעטען. דיא «גארדייטשע אללגעמיינע ציטונג» בעמערקט היעצו פאלגענדעס: «דיא פיידיד דער יודען איבער איהרען זיעג, אים קאָנגרעססע איזט נאך פערפיהט. נאמענטליך רומעניען בעטרעפענד, קאָנן דיא גלייכשטעללונג דער יודען דורכאוס ניכט אלס «איסנעמאכטע זאכע» בעטראכטעט ווערדען. לייט דער רומעניישען לאנדעס-גזעזטצע מיסטע ווענען דיעזער יודען-עמאנציפאציאָן איינע איינגעגע אנשטיאיערענדע לאנדענס-פערזאממלונג איינבערוففען ווערדען. נון קאָנן מאָן אבער ניכט ווייסען, אב דיעזע לאנדעס-פערזאממלונג ניכט טראָטץ דעם קאָנגרעססעס דיא יודענ-עמאנציפאציאָן פערווייגערן ווירד. אין רומעניען וואורצעלט דער יודען-האס זא טיעף, דאס דיא פערזאממלונג פיעלליכט ניכט אין ערקלערען ווירד, ליעבער אויף דיא אונאבהענגיגקייט רומעניענס צו פערציכטען, בעזאָר זיא דיא גלייכשטעללונג דער יודען אנערקענען.»

* (זעלבסט-מארד-פערזוך דעס ענגלישען פינאנצ-מיניס-טערס נארטהקאָטע.) וועהרענד אללע וועלט איבער דיא ערראנגענשאפט ענגלאנדס בעצייליך דער אינזעל ציערן פאלל פאן ערשטיינען איזט; וועהרענד זעלבסט דיא איין דעם קאָנגרעס-סע פערזאמעלט געוועזענען שטאאטס-מענגער דיעזען גלילקיכען «שאכצ» דעם גרייזען בעאקאָנס-פיעלד אייכטיג בעוואנדערטען — ערייגנעטע זיך אין לאָנדאָן אין גאר טרייריגער פאלל. פאר ערפאָלגונג דעם קאָנגרעססעס פאסטע נעמליך דאס ענגלישע מיניסטעריאם דען ענטשלוס, אללעס איבער דיא ערראנגענשאפט ענגלאנדס בעצייליך דער אינזעל ציערן פאלל פאן ערשטיינען איזט; וועהרענד זעלבסט דיא איין דעם קאָנגרעס-סע פערזאמעלט געוועזענען שטאאטס-מענגער דיעזען גלילקיכען «שאכצ» דעם גרייזען בעאקאָנס-פיעלד אייכטיג בעוואנדערטען — ערייגנעטע זיך אין לאָנדאָן אין גאר טרייריגער פאלל. פאר ערפאָלגונג דעם קאָנגרעססעס פאסטע נעמליך דאס ענגלישע מיניסטעריאם דען ענטשלוס, אללעס איבער דיא ערראנגענשאפט דען ענגלישען, אללעס אונד ניכטס». זא פיעל ווייסען ווייר, דאס איך דיא קאָנגרעס-קאָנגלייא אין איהרער פעטיציאָן אן דען ריכסטאג אים «רעגעלונג דער רעליגיאָנס-פערהעלטניססע» אנזוכטע. דאס אינטער דיעזעם איסטרוקט דיא «רעליגיאָנס-פרייהייט» ניכט פערשטאנדען ווירד, איזט בעשטיממט. הערר פאן טרעפאָרט זאָללטע דאפור זאָרגען, דאס אין זאָלכעם גזעזטץ ענדליך דאך צו שטאנדע קאָممע! —

פאָלליעטאָן.

מערסווירדיגע פערהעלטניססע.

(89-טע פאָרטזעטצונג.)

«ראָגנעדן זיא זיך נור נעמיא (וואנט ווילליאם, אינדעם ער זיינע אייגען פעסט אויף בעגיאמין ווייטעט), אלס ווייר פאן אנגלאנד אבריישען אונד איך איהנען דעם נאמענס מיינעס אָנקעלס אלס-פיר טעמפעלפאן ערזיהנעטע. דא וואוסען ווייר, זיא ווייסען ניכט, וואיס עס איהנען זא איינען שארף אינס הערץ ניכט, זא אָפט איך פאן מיינעס אָנקעל טעמפעלפאן שפרעכט; (ווייטע 10-טע פאָרטזעטצונג.) נון הייסט ווייס איך, דאס איהר אהנונג איינע בעדעכטיגע ווער, דאס אונגלילקיכע מערכען קאָם נאך פיעלען וואונדערונגען מיט איינעם קלייגען קינדע אויף דער האנד אין דען אָרט, וואָ מיין אָנקעל טעמפעלפאן וואָהנטע, מאדאמע עליזאבעטה ראוזע ערבארמטע זיך איהרער אונד נאהם זיא אינס הויז, וואָ זיך מיין אָנקעל אין זיא פערליעבטע. — ווערדען זיא נור ניכט זא שנעלל בלאסס מיין ליעבער בעניאמין, זיא זיגד זא קיין ווייב, דאס גלייך מיט אָהנמאכט פאללט. ווייגן זיא מאנן אונד הערען זיא מיט מענגליכער פאסטונג מיינע ווייטערע ערצעלונג אן! — איהר פאטער, דער ייבער יאקאָב, פאנד דאנן זיינע טאָכטער ווייטער, וואורדע אבער פאן מיינעס אָנקעל אבגעפערטיגט אונד אבגעזעגנעט — אונד צום גלוקע מיינעס אָנקעלס וואורדע דאנן דיעזער ייבער אויף דער שטראסע, אלס ער עבען אייגען הערין בעניאמין איבערפאללען האט, פאן דען שנודאיגען געטראטעט (ווייטע 22-טע פאָרטזעטצונג.) מיין אָנקעל, דער דורכאוס נאך דעם אדעלס-טיפעל שטרעבטע, שעמטע זיך, איינע ריייבערס-טאָכטער צו הייראטען, ער צאג מיט איהר דאהער אין אייגען פרעמדען אָרט, וואָ ער איהרע נעדרינג נעבוירט פערהייליכען קאָנגטע — אונד הייראטעטע זיא! דיא נעשפרעכען ווילד האט וואהל פאן דער פיעל נעשוואטצט, נאמענטליך פלוידרעט מאן איבער דאס שאנע קינד אדריינגע, דא נעמאנד וואוסטע, ווער איינגעטליך איהר פאטער איזט. — נון, בעניאמין, נון? וועגן וויא איהרער עסטען גלייגעטען פערטיגען שענקען, וועגן וויא דאס אלטער דיעזעס מערכענס מיט דער צווייטען.צייט זייט איהרס פאראבגען בייא בעאקאָנפעלד פערגלייכען, זא ווערדען וויא דאך פינדען — דאס איהרע ברוס אדריינגע — איהרע אייגענע טאָכטער איזט! — הא! הא! הא! איזט דאס אייגן טיקישער שפרייך, וויא עס נור דער הערר פאפאן אייגעס שפיעלען קאָנן!»

בעניאמין זאגט אויף דען ווסטעל נייערע, אלס העטטע אין שיס זיין הערץ דורכדרייגגען! «ווילטע נעפיהלס-שפרעכע פאָבען אין זיינעס הערצען! אין דעמוולבען אויגענבליקע, אין וועלכעס זיינע ליעבעס-בעגייסטערונג צו אדריינגע דען האָכסטען גראד ערייכטע, האָטע ער. דאס דיעזע נאר זיינע טאָכטער וויא, אונד דאס זיינע ערסטע געליעבטע ווייערע געפונדען ווערע. נור דער קענגע דער מענשליכען זעעלע פערמאג עס צו ערפאסען, וויא דא אייגענס בייא וואלכעס פאָרפאללע צו מוטהע איזט. שמערצ. טע עס דען בעניאמין, דאס מאן איהם דיא «געליעבטע» אדריינגע נעאָممען אונד איהם דיא טאָכטער אדריינגע גענעבען? — אדער פייטע עס איהן, דאס ער זיינע ערסטע געליעבטע ווייערע געפונדען? ניכט ערדע פערמאג דאס נעגיא צו בעאוטהיילען. ער זעלבסט קאָנגטע זיך הייראטען. פיעלליכט ווערע עס איהם נאך ווערענער זיינער הייסען ליעבע צו אדריינגע ליעבע געוועזען, ווענן זיא ניכט זיינע טאָכטער געוועזען אונד ווענן ער אן לעגא נאר ניכט מעהר ערגענדס וואָרדען וועגע? נגנען אייגע פיעבעלשטערע זאס בעניאמין מיט צוגעדריקטען אייגען, אונד קאָנגטע קיין וואָרט הערפאָרבייגגען, ביז זיך ניכט דער שטורם אין וועגע לעגטע, דאנן שפאנג ער עמפאָר אונד וואָללטע הייסלייפען.

«הלא! (ריפט איהם ווילליאם צו) וואס וואָללען ווא? נור קיינע איבערשטיינג! וואָללען ווא פיעללייכט צו אדריינגע הייליפען, אונד איהר אללעס ענטדעקען! וואָללען ווא איהר פיעללייכט זאגען, דאס זיך איהרע מוטהע פאן איהנען פערפיהרען אונד ענטפיהרען ליעפ. אינד דאס אדריינגע אין באסאדר, אין באנקערס איזט? ווא מיסען זא פיעל ווערדען, אום איהר ניכט צו פערקנדען, דאס אייגטע איהרע מוטהע אייגען וואָללען פערהל-ריטע בעגינג, וואס דער מוטהע אונד דעם קינדע אין גליכער ווייזע שאנדע מאכט! ווא ווערדען דאך ניכט דיא שאנדע דער מוטהע איהרער אייגענען טאָכטער ענטדעקען!»

בעניאמין בליעב אבערמאלס ششעהען, אלס וועגע ער אייגענע אייגען ליכט אין דיעזער דונקלען פערווירונג, ער וועגע נאך ראטה אונד אויפלעגונג.

«בעניאמין! פערגעהען ווא מיינען ראטה! (וואנט ווילליאם) איך דעטטע מיט דעמוולבען ליעבע וואָרטען וואָללען, בוז ווא זוהנער ווערדען, אבער ווא מוסען ווסטע צו אדריינגע נעהען, דא דאיגעלבע ווא ערוואַרטעט, אונד נעגיא צו בעאוטהיילען. ער זעלבסט קאָנגטע זיך הייראטען. פיעללייכט ווערע עס איהם נאך ווערענער זיינער הייסען ליעבע צו אדריינגע ליעבע געוועזען, ווענן ווא ניכט זיינע טאָכטער געוועזען אונד ווענן ער אן לעגא נאר ניכט מעהר ערגענדס וואָרדען וועגע?

«בעניאמין! פערגעהען ווא מיינען ראטה! (וואנט ווילליאם) איך דעטטע מיט דעמוולבען ליעבע וואָרטען וואָללען, בוז ווא זוהנער ווערדען, אבער ווא מוסען ווסטע צו אדריינגע נעהען, דא דאיגעלבע ווא ערוואַרטעט, אונד אויפלעגונג אונד ראטה אין אייגענע אייגען ליכט אין דיעזער דונקלען פערווירונג, ער וועגע נאך ווערענער הייסען ליעבע צו אדריינגע ליעבע געוועזען, ווענן ווא ניכט זיינע טאָכטער געוועזען אונד ווענן ער אן לעגא נאר ניכט מעהר ערגענדס וואָרדען וועגע?

«בעניאמין! פערגעהען ווא מיינען ראטה! (וואנט ווילליאם) איך דעטטע מיט דעמוולבען ליעבע וואָרטען וואָללען, בוז ווא זוהנער ווערדען, אבער ווא מוסען ווסטע צו אדריינגע נעהען, דא דאיגעלבע ווא ערוואַרטעט, אונד